

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

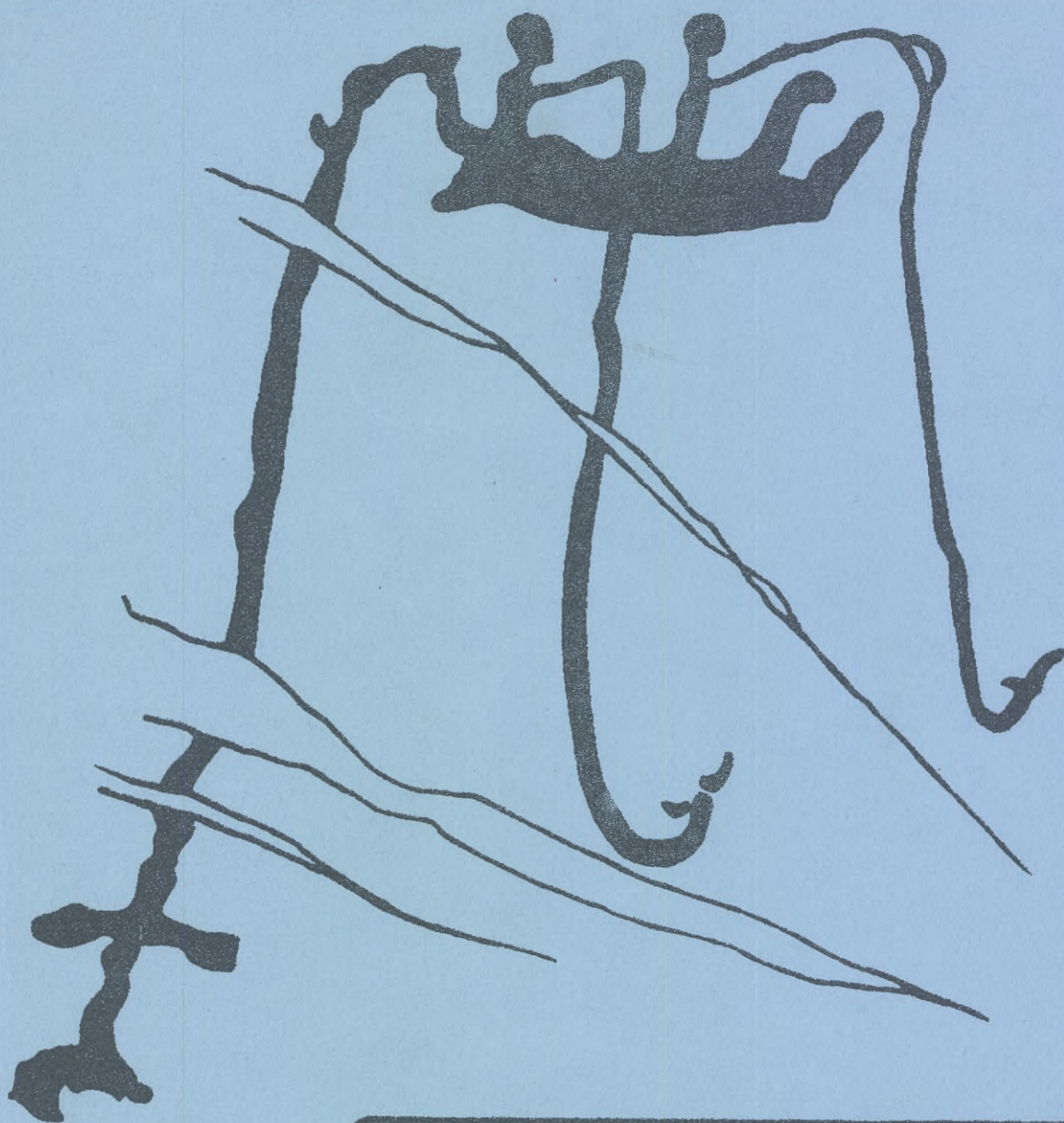
This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Ödemål, Kville en, Bohuslän

Hällristning
Fiskare från
bronsåldern

Rock carving
Bronze age
fishermen

**MEDDELANDE från
HAVSFISKELABORATORIET • LYSEKIL**

**nr
203**

Den svenska fiskeaktiviteten i Kattagatt
1960 - 1974

av

Hans Åkefors

Augusti 1976

Den svenska fiskeaktiviteten i Kattegatt 1960 - 1974

av

Hans Ackefors

I samband med de dansk-svenska förhandlingarna om fisket i Kattegatt har det framkastats önskemål om bättre kunskap om den svenska och danska fiskeaktiviteten i Kattegatt. Eftersom vi saknar statistiska uppgifter om fångst, båtantal, redskap m.m. från svensk sida har havsfiskelaboratoriet med beväget bistånd från SVC utsänt en enkät till samtliga berörda lokalavdelningar inom SVC. Samtliga båtar registrerade i Walland samt båtar i Göteborgs- och Bohus län upp till Marstrand har tillfrågats om deras fiskeaktivitet under åren 1960 - 1974 i Kattegatt. Till Kattegatt räknas i detta sammanhang området söder om linjen Skagen-Marstrand ner till Öresund.

Det är klart att vissa ofrånkomliga svagheter finns i en undersökning av detta slag. Svårigheten att exakt ange antalet fiskemånader för vissa båtar, som fiskade för 10 - 15 år sedan kan vara nog så stor. Båtar från norra och mellersta Bohuslän kan ha fiskat i Kattegatt under perioder med dåligt fiske i Skagerrak och Nordsjön. Men i stora drag torde dock denna undersökning återspegla verkligheten.

Till Björn Beckman och hans medarbetare på SVC samt till alla fiskare och speciellt då ordförandena i de olika lokalavdelningarna riktas ett varmt tack. Utan deras medverkan hade inte denna mycket viktiga information om båtar och redskap kunnat dokumenteras.

Antalet båtar och fiskemånader

Av tabell 1 och fig. 1 framgår hur många båtar som fiskat under den aktuella perioden. Dessutom anges det totala antalet månader som fisket bedrivits i Kattegatt. Båtantalet minskade under hela perioden från 192 båtar till 158 båtar trots att åtminstone sillfångsterna ökade fram till 1971. Om perioden indelas i 5-årsintervall så uppgår minskningen inom varje period till 5 % för 1960 - 1964, för 1965 - 1969 till 3 % och för 1970 - 1974 till 7 %. Totalt över hela perioden är minskningen 18 % med utgångspunkt från 1960.

De flesta båtarna har angivit att man fiskat hela året i Kattegatt, då fisket varit aktuellt. Vissa månader har man endast fiskat vissa månader av året i Kattegatt. För bägge kategorierna av fiskebåtar har det uppgivna antalet fiskemånader lagts samman och totala antalet fiskemånader har erhållits för varje år. Som framgår av fig. 1 och tabell 1 har antalet fiskemånader minskat från 1 550 år 1960 till 1 364 år 1974. Det är en minskning på 16 % sett över hela perioden. Det är emellertid inte en jämn minskning under de tre 5-årsperioderna. Störst var den procentuella minskningen åren 1960 - 1964 med 10 %. Under perioden 1965 - 1969 ökade antalet fiskemånader med 1 % för att sedan minska med 4 % under åren 1970 - 1974.

Olika redskap i fisket

Användningen av olika redskap framgår av tabellerna 1 och 2 samt figurerna 2 och 3. I tabell 1 redovisas de olika redskapen som finns redovisade i enkäten. Under övriga redskap faller snurrevad och tinor. Dessutom tillkommer en kolumn med fiskemånader för vilka inget redskap angivits. Sillbottentrål och fiskbottentrål dominerade bland redskapen under 1960-talet. Under perioden 1970 - 1974 var flytträlen nästan lika vanlig.

Antalet fiskemånader med bottentrålar (sillbottentrål + fiskbottentrål) utgjorde c:a 75 % under perioden 1960 - 1964. Under nästa 5-årsintervall minskade andelen bottentrålar från 75 % till 66 %. 1970 - 1974 utgjorde dessa redskap 60 - 65 % av antalet redovisade fiskemånader. Därtill skall läggas för samtliga

perioder ett antal månader med icke redovisade redskap (se tabell 1).

Antalet fiskemånader med flyttrål har fördubblats under perioden 1960 - 1974. Totalt utgjorde flyttrålsfisket 12 % år 1960. Mellan 1968 och 1971 ökade flyttrålsfiskets andel från 17 % till 28 % för att sedan minska till c:a 24 % år 1974 (tabell 1 och 2, fig. 2). Snörpvadsfisket ökade långsamt under de aktuella åren från c:a 1 % år 1960 till 5 % år 1971. Garnfisket har under perioden 1960 - 1974 undergått en gradvis förändring. 1960 utgjorde garnmakrillfisket 6 % av redovisade fiskemånader för att minska till 3 % under 1974 (jfr. tabell 1). Sillgarnsfisket var mycket obetydligt under 1960 - 1968 men ökade sedan och utgjorde 1974 1,5 % av totala antalet fiskemånader.

Under rubriken övriga redskap har redovisats fiskemånader med tinor och snurrevad i Kattegatt (tabell 1). Det relativt sett omfattande krabbfisket med tinor utgjorde huvuddelen av de redovisade fiskemånaderna.

Antalet fiskemånader i absoluta tal och omräknade till 5-årsmedelvärden finns redovisade i fig. 3. Av den framgår att sill- och fiskbottentrål var de dominerande redskapen under 1960-talet. Under 1970-talet är flyttrålen nästan lika vanlig. Makrillgarn och snörpvadfisket utgjorde en mindre del av fisket.

Effort eller fiskeansträngning

I denna intervjuundersökning har 17 avdelningar inom SVC lämnat detaljerade uppgifter om fisket i Kattegatt. De 17 olika avdelningarna är nr 1 Öckerö, 3 Fiskebäck, 8 Rönninge, 14 Halmstad, 18 Skärhamn, 19 Falkenberg, 20 Träslövsläge, 24 Klädesholmen, 39 Önön, 40 Knippla, 41 Hålsö, 43 Björkö, 44 Hyppeln, 45 Styrösö, 46 Börö, 49 Fotö och nr 50 Vrångö.

För att utröna fiskeansträngning eller efforten av dessa båtars fiske i Kattegatt under åren 1960 - 1974 har vi multiplicerat varje båts hästkraftsantal med antalet månader per redskap. De

detaljerade talen finns angivna i tabell 3. För samtliga redskapskategorier utom för garnredskap så har fiskeansträngningen ökat under åren 1960 - 1974. Trots att antalet båtar och fiskemånader minskat (fig. 1) så har alltså den s.k. efforten ökat (tabell 3 och fig. 4). Flyttrålen har ökat med 200 %, sillbottentrål och fiskbottentrål med 33 %. Totalt för samtliga redskap är ökningen 76 %.

Det framgår av 5-årsmedelvärdena att efforten för sillbottentrål och flyttrål ökade kraftigast under perioden 1965 - 1969 under det att efforten för fiskbottentrålen ökade endast något. En tydlig tillbakagång för sillbottentrål under perioden 1970 - 1974 bör observeras.

Sammanfattning

Antalet fiskebåtar och fiskemånader minskade i Hattegatt under perioden 1960 - 1974. Båtarnas antal minskade från 192 till 158 och antalet fiskemånader från 1 550 till 1 364. Om man beskriver denna förändring i antalet månader för olika redskap så visar det sig att användningen av bottentrålar minskade markant under det att användningen av flyttrålar ökade. Användningen av snörpvad och sillgarn ökade också under det att användningen av makrillgarn minskade. För samtliga redskap utom garnredskapen så ökade den s.k. fiskeansträngningen under perioden 1960 - 1974. I detta fall är fiskeansträngningen uttryckt i fiskemånader per redskap multiplicerat med antalet hästkrafter för varje båt.

Tabell 1. Antal båtar och fiskemånader för svenska båtar i Kattegatt 1960-1974. Fiske med olika redskap uttryckt i antal månader under samma tid, m anger medelvärden för perioderna 1960-1964, 1965-1969 och 1970-1974.

	Antal båtar	Antal fiskemånader	Redskapsanvändning i månader per år						Månader med ej redovisade redskap		
			Sillbotten-trål	Fiskbotten-trål	Totalt bottentrål	Flyt- Snörp- vad	Sill- garn	Makrill- garn		Övriga redskap	
1960	192	1550	503	592	1095	173	12	1	85	66	118
1961	188	1527	492	558	1050	202	13	0	82	65	115
1962	188	1488	448	502	950	183	12	0	53	65	225
1963	183	1418	474	493	967	207	18	1	50	56	119
1964	183	1401	469	460	929	195	17	0	67	49	144
\bar{m}	186,8	1476,8	477,2	521,0	998,2	192,0	14,4	0,4	67,4	60,2	
1965	189	1464	547	452	999	205	22	3	42	37	156
1966	187	1470	548	497	1045	204	36	3	37	36	109
1967	179	1486	528	492	1020	209	35	3	38	24	157
1968	176	1421	445	510	955	226	39	3	52	37	109
1969	184	1483	463	450	913	304	51	16	43	42	114
\bar{m}	183,0	1464,8	506,2	480,2	986,4	229,6	36,6	5,6	42,4	35,2	
1970	170	1420	437	432	869	337	43	19	35	29	88
1971	166	1459	390	425	815	380	67	26	27	32	112
1972	161	1407	378	466	844	338	69	17	25	30	84
1973	161	1394	373	460	833	329	58	15	30	34	95
1974	158	1364	375	473	848	313	49	18	34	38	80
\bar{m}	163,2	1408,8	390,6	451,2	841,8	339,4	57,2	19,0	30,2	32,6	

Tabell 2. Procentuella andelen månader för användningen av sillbottentrål, fiskbottentrål, flyttrål och snörpvad i relation till det totala antalet fiskemånader med känt redskap under åren 1960 - 1974 i Kattegatt. Den procentuella andelen av övriga redskap (sillgarn, makrillgarn etc.) är ej redovisad.

Fiskemånader med känt redskap	Andel sillbotten- trål	Andel fiskbotten- trål	Andel flyttrål	Andel snörpvad	
S:a månader	%	%	%	%	
1960	1432	35,1	41,3	12,1	0,8
1961	1412	34,8	39,5	14,3	0,9
1962	1263	35,5	39,7	14,5	1,0
1963	1299	36,4	38,0	15,9	1,4
1964	1257	37,3	36,6	15,5	1,4
1965	1308	41,8	34,6	15,7	1,7
1966	1361	40,3	36,5	15,0	2,7
1967	1329	39,7	37,0	15,7	2,6
1968	1312	31,3	38,9	17,2	3,0
1969	1369	33,8	32,9	22,2	3,7
1970	1332	32,8	32,4	25,3	3,2
1971	1347	29,0	31,6	28,2	5,0
1972	1323	28,5	35,2	25,5	5,2
1973	1299	28,7	35,4	25,3	4,5
1974	1284	29,2	36,8	24,3	3,8

Tabell 3. Efforten eller fiskeansträngningen i Kattegatt under perioden 1960 - 1974. Efforten är uttryckt i antalet hästkrafter för de olika båtarna multiplicerat med antalet månader per redskap. Samtliga värden i tabellen skall multipliceras med 1 000.

	Sill- botten- trål	Fisk- botten- trål	Flyt- trål	Snörp- vad	Garn	Övriga redskap	Totalt
1960	137	75	32	2	12	26	334
1961	134	72	93	2	11	29	336
1962	123	63	83	2	7	53	331
1963	71	63	86	3	7	41	271
1964	97	61	86	3	11	32	290
1965	192	79	119	3	9	36	438
1966	190	81	162	5	7	35	480
1967	176	81	140	5	7	68	477
1968	204	90	181	6	12	55	550
1969	210	79	229	8	11	44	581
1970	163	85	198	9	9	33	492
1971	157	91	250	16	8	50	572
1972	162	99	223	19	8	51	562
1973	157	106	229	16	9	49	565
1974	183	100	236	14	7	47	587

Bildtexter

- Fig. 1. Antalet båtar och antalet redovisade fiskemånader för dessa båtar i Kattegatt under åren 1960 - 1974.
- Fig. 2. Antalet fiskemånader med fiskbottentrål, sillbottentrål, flyttrål och snörpvad uttryckt i procent av totala antalet fiskemånader med känt redskap.
- Fig. 3. 5-årsmedelvärden för det absoluta antalet fiskemånader för fem olika redskap.
- Fig. 4. Effort eller fiskeansträngning med olika redskap i Kattegatt 1960 - 1974. Fiskeansträngningen är uttryckt i antalet hästkrafter för samtliga båtar multiplicerat med antalet månader per redskap.
- Fig. 5. Efforten i Kattegatt för fem olika redskap uttryckt i 5-årsmedelvärden.

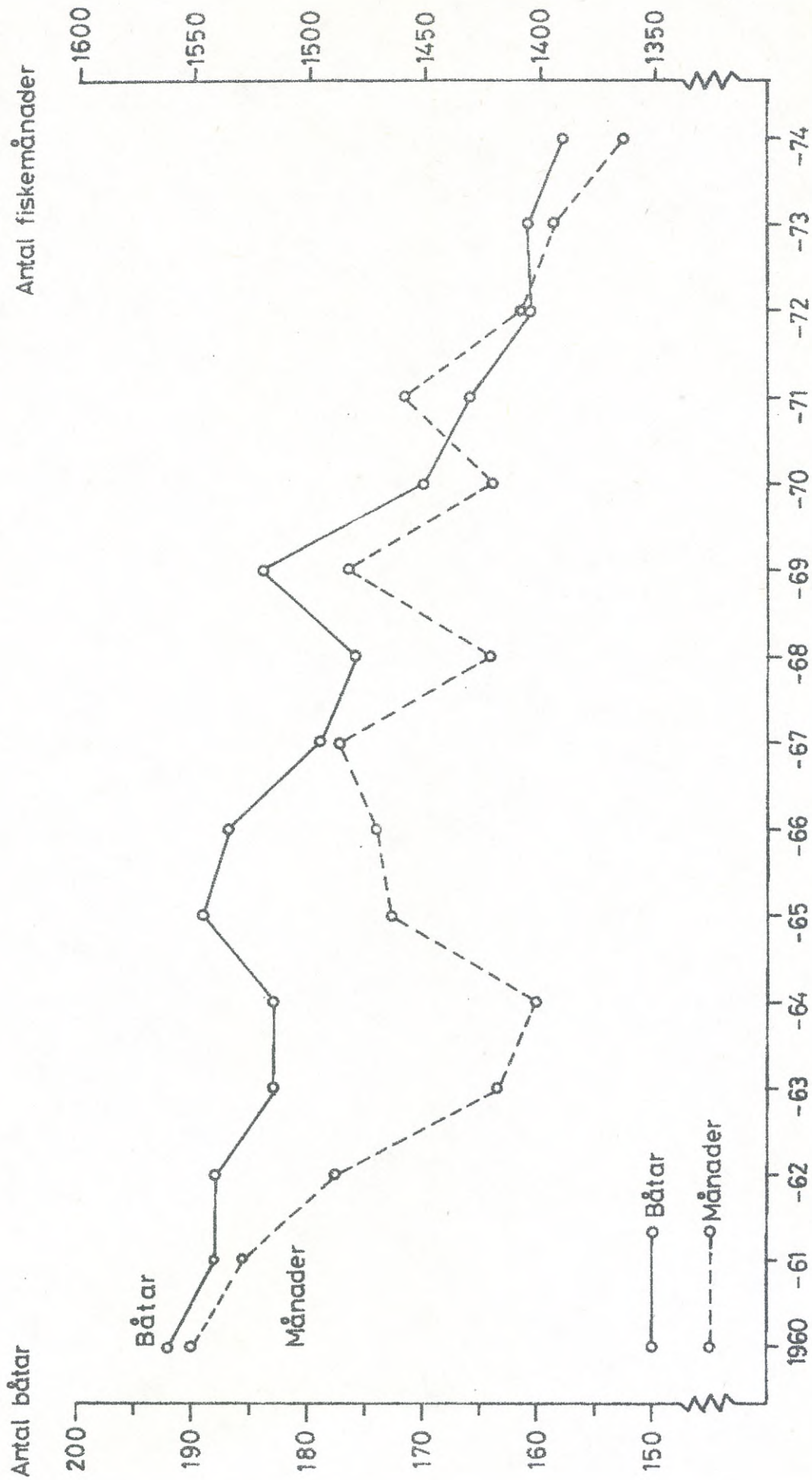

Fig. 1

Fig. 2

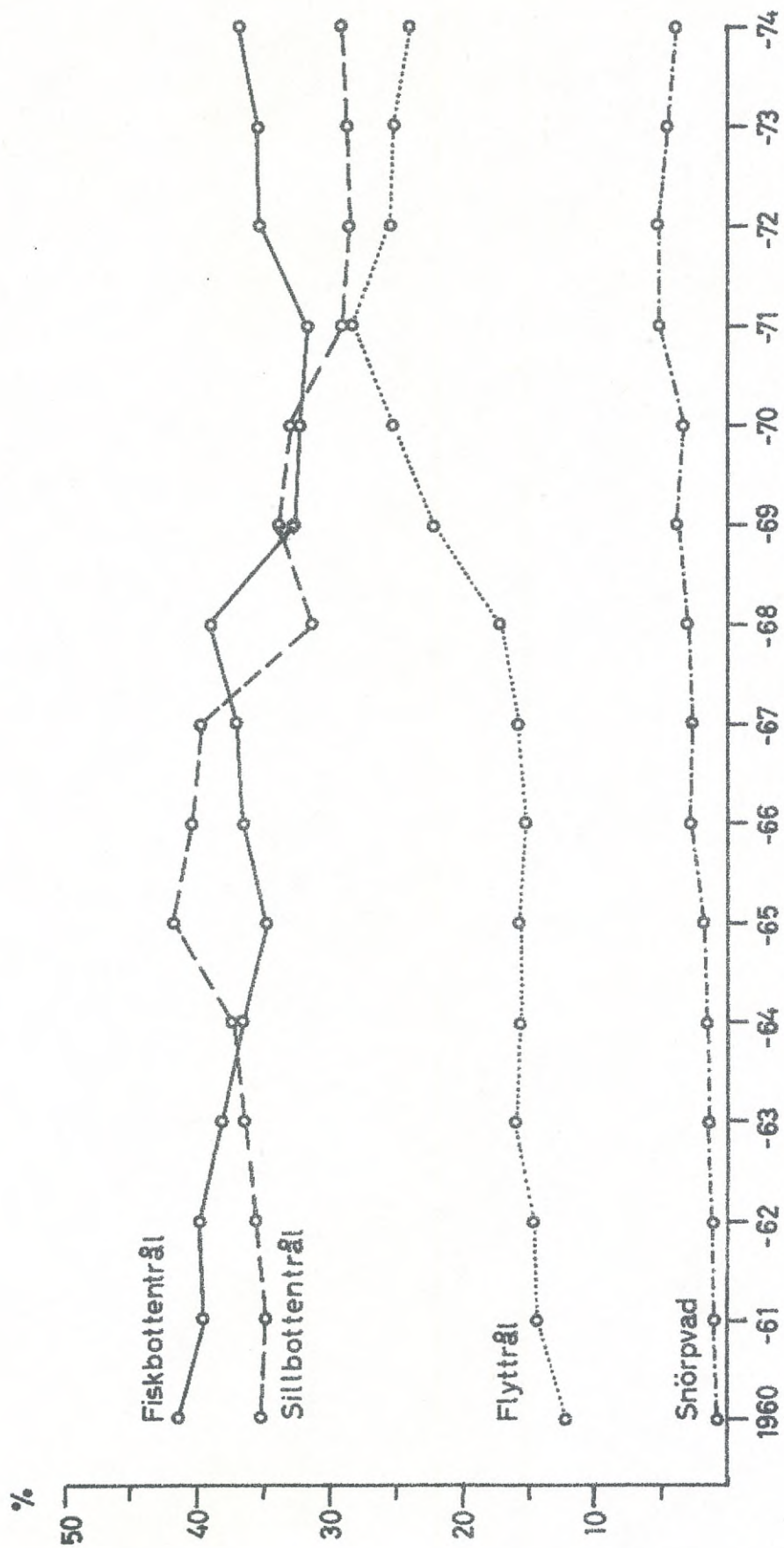

Fig. 3

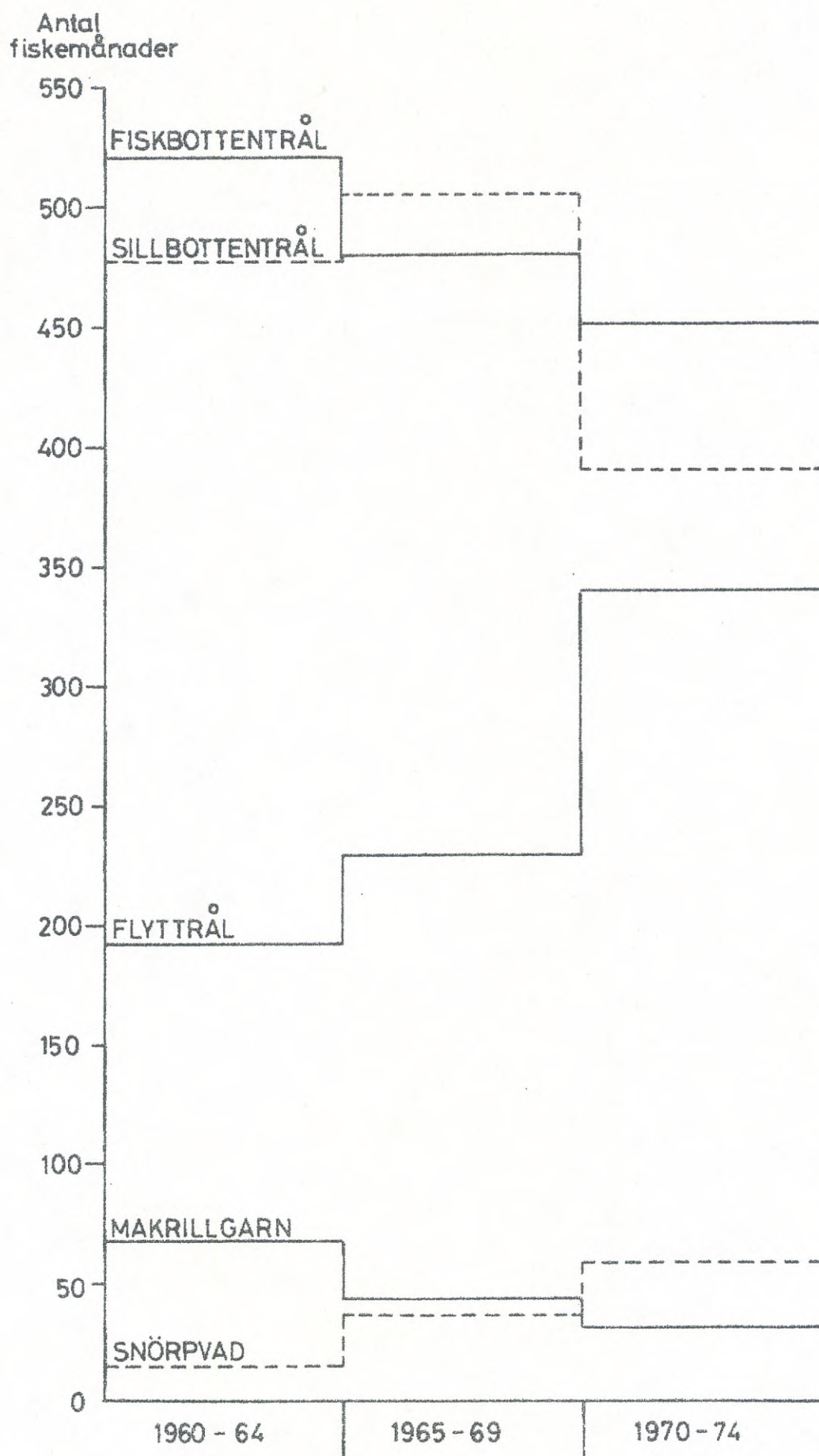

Fig. 4

